

L'any 1987 l'Associació Cívica d'Ajuda Mútua (ACAM) donava el seu primer pas com a entitat legalment constituïda i iniciava la seva trajectòria dins del món de l'assistència social amb una personalitat fortament integradora: anaven més enllà del mer ajut unidireccional a les persones amb dependències físiques, psíquiques o amb risc d'exclusió social i en prioritzaven l'autonomia. **"Som una mena de bastida per a ells, és a dir, com a professionals els ajudem a promoure i desenvolupar les seves capacitats"**, explica Míriam Torrella, representant d'un complet engranatge d'experts provinents de diverses disciplines –metges, psicòlegs, assistents socials, logopedes o fisioterapeutes, entre d'altres– que treballen amb un mateix tarannà: **"L'autèntic protagonista és l'usuari, una paraula que fem servir molt i que potser sembla una mica freda, però tots tenim molt present que són persones, i que representen l'únic sentit i motor de la nostra feina."**

L'ACAM va néixer arran de l'actuació desinteressada d'una de les cofundadores, Maria Feixa, una persona amb disminució física i actual ànima de l'entitat, que acollia gent amb necessitats socials a casa seva molt abans que l'associació es constituís. **"Ho feia sense cap ajuda de les administracions. Fou a partir del seu exemple que es creà la nostra entitat sense ànim de lucre. Va ser on ella vivia que es va fundar la primera de les nostres residències, ja reglamentada."** Actualment, compten amb quatre centres, subvencionats pel Departament de Benestar i Família de la Generalitat de Catalunya. Un està ubicat a Barcelona; dos, a Badalona, i un, al Prat del Llobregat. **"Cada residència està destinada a un grup d'usuaris específic i prèviament definit. Per exemple, a les persones amb disminució física que poden desenvolupar una vida integrades en una comunitat les adreçem a una en concret."**

Tots els possibles candidats a ser atesos per l'entitat han hagut abans de fer una demanda d'ingrés a l'ICASS, on es valora cada cas. Si es decideix adreçar-lo a l'associació se li fa una entrevista i se n'estudia el perfil. **"Es pacta un dia d'entrada i se signa un contracte de prestació de serveis. Després se li ensenya el centre i se li presenten els companys. Comença llavors una fase d'adaptació de sis mesos que sol ser positiva. Al llarg de tres mesos fem una valoració exhaustiva de les necessitats del nou usuari i dissenyem un programa d'atenció individualitzada."**

Un mateix esperit enllaça totes les actuacions: **"La nostra filosofia és estar molt a prop del resident, per saber com se sent, com percep la seva realitat i conèixer com vol que se l'ajudi"**, destaca Míriam Torrella abans de comentar que: **"L'equip d'especialistes que tenim és excel·lent, però la seva qualitat no és només tècnica sinó també humana. No ens interessa tenir un gran professional que no s'identifiqui amb la nostra ideologia: tots compartim un gran respecte cap als usuaris, amb els quals mantenim un tracte molt cordial. Tampoc no oblidem que els intentem transmetre una injecció de motivació i d'energia, perquè la nostra actuació parteix del dinamisme, d'ajudar a mantenir les seves capacitats residuals, perquè les conservin i no les perdin."** L'ACAM acull el col·lectiu de persones greument afectades de disminució física, i que, per tant, necessiten l'a-

juda d'algú per portar a terme les activitats més quotidianes. La filosofia de l'entitat pren llavors un protagonisme rellevant: **"Si es poden afaitar sols, ho fan. Si no en són capaços, els ajudem, però sempre són ells els que dirigeixen l'operació, és a dir, ens diuen com volen que se'ls afaiti, se'ls dutxi o se'ls vesteixi. Som el seu suport."**

En el cas dels disminuïts psíquics la potenciació de l'autonomia s'encamina més cap a la formació i la inserció laboral. **"Incidim en l'adquisició d'hàbits socials. S'ha de tenir en compte que una gran majoria dels residents provenen de situacions molt desestructurades: ens hem trobat gent que ha estat vivint sota un pont amb la seva família o que s'havien quedat sols quan els seus pares havien mort i ningú no havia previst res per a ells. Els intentem procurar un entorn i unes relacions normalitzades i els estimulem a treballar uns hàbits personals."** Si l'usuari mostra una evolució positiva s'inicia la fase d'inserció al món del treball. **"Diàriament assisteixen a uns tallers laborals. Quan veiem que són capaços de suportar una rutina d'ocupació amb plena normalitat, tant els dies bons com els dolents, comencem a buscar una feina."** Si la recerca ha estat fructífera, el resident canvia a un altre centre d'ACAM on els que hi viuen **"treballen, generalment a empreses protegides, i aconsegueixen un horari com qualsevol de nosaltres."**

Míriam Torrella assenyala una prioritat urgent: les administracions haurien d'endegar campanyes de sensibilització social en tots els àmbits, però especialment a les escoles, per tal d'ajudar a trencar la incomprensió i la intolerància: el pa de cada dia tant per a les persones amb alguna discapacitat com per als professionals que hi treballen. **"Els nostres centres estan integrats dins d'edificis comunitaris i hem viscut les reaccions sorprenents d'alguns veïns. Mentre que els disminuïts físics inspiren massa respecte i sovint no reben ni un bon dia, amb els discapacitats psíquics hem patit fins i tot situacions de gamberrisme: nens que els llancen pedres, els insulten... Després vas a parlar amb els pares o amb l'associació de veïns i et diuen que això són coses d'infants. Et sents molt impotent."** Els mitjans de comunicació també tenen la seva part de responsabilitat: **"El seu paper privilegiat per comunicar idees és vital. Per exemple, mires la televisió i no fan cap programa on surti a la llum un vessant dels discapacitats més humà i positiu."** Com a tota associació que viu el present amb entusiasme, el futur està ple a vessar de projectes. El més immediat és la propera inauguració de dos centres: un a Sant Fost de Campsentelles i un altre a Sant Feliu de Llobregat. La recerca de nous recursos que permetin ampliar la qualitat assistencial és una altra fita: **"Hem de ser capaços de saber vendre millor les nostres propostes a l'empresa privada, perquè vegin que hi pot haver una rendibilitat, encara que sigui a mig termini, com és l'afavoriment de la seva imatge pública."** Així mateix, es pretén habilitar un pont de diàleg amb altres entitats del mateix àmbit **"per tal d'abordar els problemes d'una manera més àmplia"**, destaca Míriam Torrella abans de parlar d'un altre somni: estendre l'atenció a un nucli més ampli de població dependent, com és la tercera edat.

Fotografia recollida per M. T. R.

“La nostra filosofia és estar molt a prop de la persona dependent; som el seu suport”

Joan Palau
 Miriam Torrella
 Joan Sevilla
 Josep Ricou
 Emili Grande
 Pere Serra
 Marçal Pi
 Roser Fernández
 Montserrat Font
 Àngels Rosell

Promotors d'ACAM - Barcelona